تحلیل مسیر رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و وابستگی به اینترنت با کیفیت زندگی کاربران کافی‌نت‌های شهر اصفهان

محمد علی نادی[1]، ایلناز سجادیان[2]

چکیده

زمینه و هدف: موضوع اعتیاد به اینترنت به دلیل اهمیت، به طور مداوم در فهرست مهم‌ترین مباحث پژوهشی قرار گرفته است. هدف اصلی این پژوهش تحلیل مسیر رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و وابستگی به اینترنت با کیفیت زندگی کاربران کافی‌نت‌های شهر اصفهان بود.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه علّی- همبستگی، جامعه آماری را کلیه کاربران کافی‌نت‌های شهر اصفهان تشکیل می‌دادند که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای- تصادفی چند مرحله‌ای، تعداد ۳۰۰ نفر به عنوان نمونه از بین آن‌ها انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات شامل سه پرسش‌نامه وابستگی به اینترنت Yang، فرم کوتاه کیفیت زندگی WHO و نسخه کوتاه ویژگی‌های شخصیتی NEO-PI بود. برای محاسبه ضریب همبستگی Pearson و آزمون کردن این ضریب و همچنین تحلیل مسیر از $LISREL_{۸/۵}$ استفاده شد.

یافته‌ها: بین وابستگی به اینترنت و بعد کیفیت اجتماعی رابطه منفی و معنی‌دار در سطح $P < ۰/۰۵$ وجود داشت و از میان ویژگی‌های شخصیتی ابعاد برون‌گرایی، وظیفه شناسی و خوشایندی با وابستگی به اینترنت رابطه معنی‌دار و منفی در سطح $P < ۰/۰۱$ داشتند. مدل مفهومی نهایی پژوهش، که دارای زیر بنای نظری بود، نیز با شاخص نیکویی برازش ۰/۹۱ تأیید شد.

نتیجه‌گیری: نتایج حاکی از رابطه ویژگی‌های شخصیتی با وابستگی به اینترنت و وابستگی با کیفیت زندگی بود. مدل نظری پژوهش نیز با شاخص‌های برازش معتبر ترسیم گردید.

واژه‌های کلیدی: وابستگی به اینترنت، کیفیت زندگی کاربران، ویژگی‌های شخصیتی.

نوع مقاله: تحقیقی

دریافت مقاله: ۸۸/۳/۶ پذیرش مقاله: ۸۸/۱۲/۸

مقدمه

شمار کاربران وابسته به اینترنت به طور روز افزون در کشور در حال افزایش است (۱). وابستگان به اینترنت به طور دایم خواب و زندگی خود را فدای برقراری ارتباط کرده، خوردن و ورزش را فراموش می‌کنند. گزارش‌هایی در مورد مرگ در حین استفاده از اینترنت، بر اثر حمله قلبی داده شده است که می‌تواند به دلیل اختلالات فیزیکی مانند خواب، کم تحرکی و خودکشی در اثر وابستگی به اینترنت در اثر استرس وارده باشد (۲). Davis بر این باور است که هم استفاده روزانه از اینترنت و هم استفاده اجباری از آن با بافت و زمینه اجتماعی افراد همبسته است. به همین خاطر است که عدم حمایت اجتماعی از اعضای خانواده یا همسالان و یا تجربه انزوای

۱- استادیار، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان، اصفهان، ایران. (نویسنده مسؤول) E-mail: mnadi.khuisf.ac.ir

۲- دانشجوی دکترای روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان، باشگاه پژوهشگران جوان، اصفهان، ایران.

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-11-10]

[DOR: 20.1001.1.17352029.1389.8.1.4.4]

www.mui.ac.ir

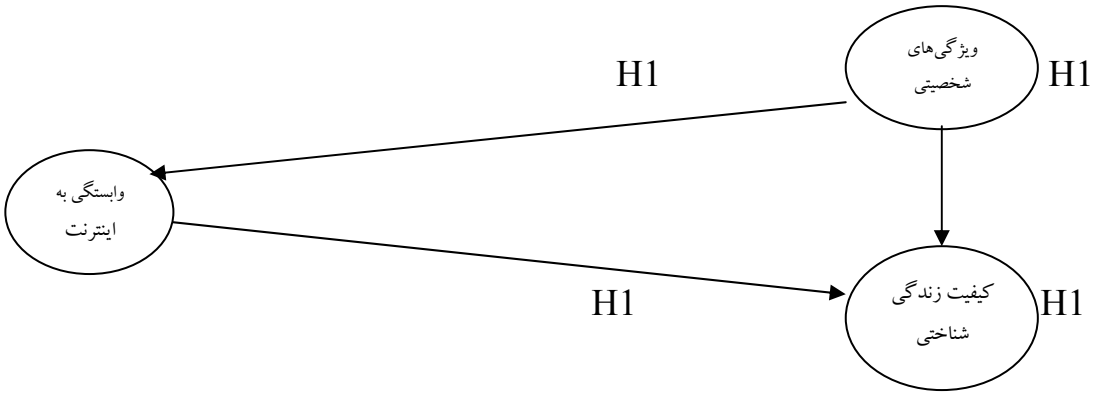
اجتماعی در بافت همسالان می‌تواند باعث تسهیل استفاده روزانه از اینترنت به سمت استفاده اجباری (اعتیاد گونه) از اینترنت شود. دلیل عمده آن ارتباطات و تماس‌های اجتماعی و تقویتی است که به دلیل تمایل به حفظ یک زندگی اجتماعی مجازی حاصل می‌شود (۳). بر طبق نظر Douglas و همکاران وابستگی به اینترنت آن را به عنوان استفاده اجباری افراطی از این ابزار معرفی می‌کند که فرد در صورت محروم شدن از آن بسیار تحریک‌پذیر گشته، از خود رفتارهای توأم با کج خلقی بروز می‌دهد (۴). این نوع وابستگی یک ناتوانی در کنترل استفاده از اینترنت است که به آرامی منجر به احساسات ناراحت کننده و تضعیف کارکردی فعالیت‌های روزانه می‌شود (۵). از نقطه نظر عملی وابستگی به اینترنت به دلیل پیامدهای اجتماعی، روان‌شناختی و عاطفی، توانایی تأثیرگذاری بر زندگی شغلی، سبک زندگی و حتی محل زندگی را داراست (۶). اینترنت با تأثیری که بر نگرش افراد راجع به جهان می‌گذارد، منجر به تقلیل کیفیت زندگی آن‌ها می‌شود. در حقیقت وابستگی به اینترنت به طور معکوس با کیفیت زندگی مرتبط است (۲). Ridings و همکار یکی از دلایل اصلی این نوع گرایش‌ها را کسب حمایت اجتماعی، دوستی و تفریح می‌دانندکه به علت گستردگی، مشکلات ارتباطی شغلی، خانوادگی و زناشویی را باعث می‌شود (۷). Van Der Aa و همکاران دریافتندکه استفاده روزانه از اینترنت به طور غیر مستقیم با بهزیستی پایین و استفاده اجباری با ویژگی‌های شخصیتی (Personality traits) درون‌گرایی با سازگاری و ثبات عاطفی پایین دارای رابطه بسیار قوی بود (۸). Landers و همکار با بررسی ارتباط بین ویژگی‌های پنج گانه شخصیتی و استفاده از اینترنت نشان دادند که استفاده کلی از اینترنت با ویژگی‌های خوشایندی، وظیفه شناسی و برون‌گرایی، خوش‌بینی و همچنین پویایی شغلی دارای رابطه منفی و به طور مثبتی با عزم راسخ و مصمم بودن در ارتباط است (۹). Kraut و همکاران مدعی هستند که ویژگی‌های شخصیتی متنوع و متفاوت در افرد باعث می‌شود تا آن‌ها به روش‌های گوناگونی از اینترنت استفاده نمایند (۱۰). برخی پژوهشگران عقیده دارند افرادی که بیش از حد از اینترنت استفاده می‌کنند، تنها، خسته، افسرده، بدون عزت نفس و درون‌گرا هستند (۱۲، ۱۱). مطالعات اخیر در مورد وابستگی به اینترنت به طور عمده بر روی سه دسته عوامل مؤثر (عوامل فردی، روان‌شناختی- اجتماعی و عوامل مربوط به اینترنت) تأکید دارند. Davis، که برای اولین بار مدل شناختی- رفتاری آسیب شناسی استفاده از اینترنت را مطرح کرده است، اعتقاد دارد استفاده اجباری از اینترنت یا وابستگی شدید به آن، نتیجه الگوهای رفتاری یا شناختی پیچیده‌ای است که پیرامون استفاده روزانه از اینترنت شکل می‌گیرد و منجر به پیدایش چندین رفتار می‌شود که یا پاسخ‌های ناسازگارانه را حفظ می‌کنند و یا شدت می‌بخشند (۳). بر طبق دیدگاه Meerkerk و همکاران، استفاده اجباری از اینترنت را می‌توان در کل به عنوان ناتوانی در کنترل فعالیت آنلاین تعریف نمود که با پنج مشخصه اصلی تداوم استفاده از اینترنت با وجود قصد توقف، استفاده از اینترنت خصیصه اصلی شناختی و رفتاری فرد، غیر ممکن بودن کسب تجربیات نامطلوب عاطفی برای افراد، استفاده از اینترنت به منظور فرار از احساسات منفی و کاربرد اینترنت در نتیجه تعارض فرد با خود یا با دیگران قابل دسته‌بندی می‌باشند (۱۳). در حقیقت فضای مجازی به همراه تمامی واکنش‌ها و هیجان‌های آن جانشین دنیای واقعی می‌شود؛ بدین معنی که فرد به جای ورزش کردن جهت سلامت جسم و روان خود، تجربه تخیلی و احساسی مجازی آن را ادراک می‌کند، لذا کم تحرک و منزوی می‌شود (۱۴). Colley و همکار بیان می‌دارند عادات مختلف، وقتی به شکل وابستگی در می‌آیند بر روی اجزای مختلف زندگی اثر سوء می‌گذارند و این وابستگی به واسطه نادیده گرفتن مسؤولیت‌های اقتصادی، اجتماعی و فیزیکی باعث آسیب رساندن به فرد می‌شود (۱۵). Van Den Eijnden و همکاران ارتباط مثبتی را بین استفاده روزانه از اینترنت و نشانگان افسردگی پس از آن یافتند (۱۶). نادی و همکاران نیز بین سلامت عمومی کاربران وابسته به اینترنت و افزایش ساعات کار آن‌ها با اینترنت رابطه منفی

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-11-10]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1389.8.1.4.4]
www.mui.ac.ir

مشاهده نمودند (۱). این یافته‌ها به واسطه پژوهش‌های مقطعی دیگری نیز حمایت شده‌اند (۱۷، ۱۴). علاوه بر تمایلات شخصیتی و وابستگی به اینترنت، Colley و همکار در بررسی‌های خود بر روی زنان و مردان کاربر دریافتند که اینترنت، زندگی افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهد و میزان وسیعی از نقش‌های اجتماعی و علایق را در دنیای آنلاین و آفلاین نشان می‌دهد (۱۵). Li و همکاران در مقایسه گروه وابسته به اینترنت با گروه غیر وابسته به اینترنت در استفاده از اینترنت به این نتیجه دست یافتند که گروه وابسته، بیشتر از سبک‌های سازگاری اجتناب می‌کرد و کمتر از سبک حل مسأله سود می‌برد (۱۸)؛ به طوری که پژوهش‌ها نشان می‌دهند ویژگی‌های شخصیتی، پیش‌بینی کننده‌های مناسبی برای وابستگی به اینترنت و کیفیت زندگی است و وابستگی به اینترنت نیز به نوبه خود توان تأثیرگذاری بر کیفیت زندگی کاربران را دارا است. به هر حال با توجه به شیوع و گستردگی استفاده از اینترنت در کافی‌نت‌های شهر اصفهان و خطرات وابستگی به آن، به نظر می‌رسد وجود مدلی که بتوان با کمک آن و بر اساس ویژگی‌های شخصیتی وابستگی کاربران را پیش‌بینی کرد و میزان تأثیر آن را برکیفیت زندگی آن‌ها برآورد نمود، از اهمیت قابل توجهی برخوردار باشد. این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی با کیفیت زندگی و وابستگی به اینترنت کاربران کافی‌نت‌های تحت نظارت اداره مخابرات استان اصفهان انجام شد و به دنبال پاسخ به این سؤالات بود که آیا ویژگی‌های شخصیتی، کیفیت زندگی و ساعات کار با اینترنت، با وابستگی به آن ارتباط دارد؟ آیا ویژگی‌های شخصیتی بر روی کیفیت زندگی و وابستگی به اینترنت اثر دارند؟ آیا وابستگی به اینترنت بر روی ابعاد کیفیت زندگی تأثیر دارد؟ لازم به ذکر است که سؤالات فوق به استناد مدل نظری پژوهش، که بر مبنای مدل Yang و همکار طراحی شده است، بیان گردید و در قالب مدل‌یابی معادلات ساختاری برازش خواهد شد (۶).

مواد و روش‌ها

طرح پژوهشی این مطالعه از دسته طرح‌های علّی- همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش را کلیه زنان و مردان کاربر اینترنت ساکن در شهر اصفهان و فعال در کافی‌نت‌های شهر اصفهان در پاییز سال ۱۳۸۷ (هفته اول و دوم آبان ماه) بود. نمونه پژوهش حاضر ۳۰۰ نفر زن و مرد کاربر کافی‌نت‌های شهر اصفهان بود. برای دستیابی به این نمونه، از روش خوشه‌ای- تصادفی چند مرحله‌ای استفاده شد. بر اساس نقشه شهری، شهر اصفهان به چهار منطقه شرق، غرب، جنوب و شمال تقسیم شد و از بین این چهار منطقه، مناطق جنوب و غرب به طور تصادفی انتخاب شدند. از هر منطقه ۷ تا ۸ کافی‌نت و از هر کافی‌نت (در حد فاصل ساعت ۷-۵ بعدازظهر که به تقریب پرترافیک‌ترین ساعت کار کافی‌نت‌هاست) تمامی افرادی که در طول هفته در جمع‌آوری اطلاعات، حاضر به

نمودار ۱. مدل نظری پژوهش بر مبنای Yang (۶)

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-11-10]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1389.8.1.4.4]
www.mui.ac.ir

همکاری بودند، به عنوان نمونه انتخاب گردیدند. بنابراین از هر منطقه بین ۱۴۰ تا ۱۶۰ نمونه انتخاب شدند. این نمونه دارای محدودیت سنی، تحصیلاتی، شغلی و وضعیت تأهل نبود. پرسش‌نامه‌های این پژوهش همه در یک نوبت و در قالب یک فرم به افرادی که به عنوان نمونه انتخاب شده بودند، ارایه شد و به صورت انفرادی (و نه گروهی) پاسخ داده شد. برای هر فرد ابتدا توضیح کلی در باب نحوه پاسخ‌گویی هر پرسش‌نامه (به ویژه پرسش‌نامه ویژگی‌های شخصیتی و وابستگی به اینترنت) ارایه شد، سپس پرسش‌نامه‌ها در اختیار آن‌ها قرار گرفت تا پاسخ دهند. زمان پاسخ‌گویی برای همه پرسش‌نامه‌ها همراه با هم بین ۱۵ تا ۲۰ دقیقه به صورت میانگین بود. پس از گردآوری داده‌ها، برای محاسبه ضریب همبستگی Pearson و آزمون کردن این ضریب و همچنین تحلیل مسیر با روش مدل‌یابی معادلات ساختاری (Structural equation model) از نرم‌افزار $LISREL_{۸/۵}$ استفاده شد. در این مدل ویژگی‌های شخصیتی به عنوان متغیر برون‌زا (Exogenous) یا جریان‌دهنده و ابعاد کیفیت زندگی و وابستگی به اینترنت به عنوان متغیر وابسته یا میانجی (Mediator) یا جریان گیرنده در نظر گرفته شده‌اند. در مدل تدوین شده پژوهش حاضر، وابستگی به اینترنت، ویژگی‌های شخصیتی و کیفیت زندگی متغیرهای پنهانی هستند که ساختار علّی مدل برازش شده را نشان می‌دهند.

ابزار سنجش

۱- پرسش‌نامه ویژگی‌های شخصیتی چهار عاملی فرم کوتاه (International Personality Item Pool (IPIP) NEO short version): این پرسش‌نامه ۳۹ سؤالی، توسط Bove و همکار تهیه و اعتباریابی شده است (۱۹). مقیاس پاسخ‌گویی این پرسش‌نامه پنج درجه‌ای (کاملاً مخالفم = ۱، کاملا موافقم = ۵) می‌باشد و حداقل نمره‌ای که پاسخ‌گو در این پرسش‌نامه کسب می‌کند، ۳۹ و حداکثر آن ۱۹۵ است. چهار مقیاس این پرسش‌نامه شامل برون‌گرایی (Extraversion) (۱۰ سؤال)، وظیفه شناسی (Conscientiousness) (۱۰ سؤال)، خوشایندی (Agreeableness) (۱۰ سؤال) و ثبات عاطفی (Emotional stability) (۹ سؤال) بود. یافته‌های Langford استفاده از پرسش‌نامه ویژگی‌های شخصیتی چهار عاملی فرم کوتاه را تحت شرایطی که زمان پاسخ‌گویی محدود و تعداد متغیرها زیاد است، تأیید می‌نماید (۲۰). Bove و همکار آلفای کرونباخ ۰/۷ و شاخص همسانی خوبی را برای این پرسش‌نامه گزارش نموده‌اند (۱۹). ضرایب پایایی این پرسش‌نامه بر حسب آلفای کرونباخ، ۰/۷۵ و ضرایب Spearman- Brown و Gotman به ترتیب ۰/۶۵ و ۰/۶۴ به دست آمد. این پرسش‌نامه در ایران توسط محمدی به زبان فارسی ترجمه و بر روی مردم شهر اصفهان اعتباریابی شد. ضرایب پایایی به دست آمده برای عوامل مختلف آن به ترتیب بالا عبارت از ۰/۷۸ و همسانی درونی ۰/۶۷-۰/۱۸، ۰/۷۴ و همسانی درونی ۰/۶۶-۰/۱۴، ۰/۷۴ و همسانی درونی ۰/۶۷-۰/۴ و ۰/۷۳ و همسانی درونی ۰/۵۸-۰/۲۱ بود. همچنین روایی سازه این ابزار به روش تحلیل عاملی مطلوب گزارش شده است (۲۱).

۲- پرسش‌نامه کیفیت زندگی فرم کوتاه سازمان بهداشت جهانی (WHO): این ابزار، بر گرفته از فرم ۱۰۰ گویه‌ای پرسش‌نامه سازمان بهداشت جهانی است و شامل ۲۳ گویه در چهار حیطه می‌باشد. این پرسش‌نامه برای اولین بار توسط Trompenaars و همکاران تهیه و اعتباریابی شده است. مقیاس پاسخ‌گویی این پرسش‌نامه پنج درجه‌ای (خیلی زیاد = ۵، خیلی کم = ۱) مقیاس لیکرت است و حداقل نمره‌ای که پاسخ‌گو در این پرسش‌نامه کسب می‌کند، ۲۳ و حداکثر آن ۱۱۵ بود. سازندگان این ابزار در مطالعه خود آلفای کرونباخ ۰/۸۰ را برای حیطه کیفیت جسمانی، ۰/۷۴ برای کیفیت روانی، ۰/۶۶ برای کیفیت روابط اجتماعی و ۰/۷۳ برای حیطه کیفیت محیط گزارش نموده‌اند (۲۲). در ایران نجات و همکاران ضرایب پایایی (۰/۷) قابل قبولی برای آن گزارش نموده‌اند و چهار عامل موجود در این ابزار را با روش تحلیل عاملی- اکتشافی استخراج و مطلوب گزارش کرده‌اند (۲۳). چهار مقیاس این پرسش‌نامه شامل سلامت فیزیکی (۷

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-11-10]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1389.8.1.4.4]
www.mui.ac.ir

سؤال)، سلامت روانی (۶ سؤال)، روابط اجتماعی (۳ سؤال) و سلامت محیطی (۷ سؤال) می‌باشد. آلفای کرونباخ کل پرسش‌نامه در پژوهش حاضر ۰/۸۵ به دست آمد و آلفای کرونباخ برای زیر مقیاس‌ها از ۰/۵ تا ۰/۶ متغیر بود. ضرایب Spearman-Brown و Gotman نیز برای کل پرسش‌نامه ۰/۸۰ و ۰/۷۹ به دست آمد.

۳- مقیاس وابستگی به اینترنت (The internet addiction scale): این مقیاس شامل ۲۰ سؤال است که توسط Yang و همکار تهیه و اعتباریابی شده است. مقیاس پاسخ‌گویی این پرسش‌نامه ۴ درجه‌ای (همیشه = ۴، هیچ وقت = ۱) است. نمره کلی این مقیاس از ۲۰ تا ۱۰۰ متغیر است که نمره بالاتر حاکی از وابستگی شدیدتر به اینترنت می‌باشد. این ابزار از نظر ساختار درونی، مفاهیمی همچون وابستگی روان‌شناختی، استفاده اجباری، انزوا طلبی و همچنین مشکلات مربوط به شغل، کار، خواب، خانواده و مدیریت زمان را مورد بررسی قرار می‌دهد. Kim و همکاران آلفای کرونباخ ۰/۹ را برای این مقیاس گزارش نموده‌اند (۲۴). درگاهی و رضوی (۲۵) و Vizsheffer (۲) پایایی این ابزار را مطلوب گزارش نموده‌اند. ضرایب پایایی این مقیاس در پژوهش حاضر بر حسب آلفای کرونباخ ۰/۹ و ضرایب Spearman-Brown و Gotman به ترتیب ۰/۸۷۴ و ۰/۸۷ به دست آمد.

یافته‌ها

در این قسمت ابتدا شاخص‌های توصیفی ارایه و سپس ماتریس همبستگی ساده بین ویژگی‌های شخصیتی، کیفیت زندگی و وابستگی به اینترنت کاربران معرفی می‌شود و به دنبال آن تحلیل مسیر مدل نظری متغیرهای فوق با استفاده از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری می‌آید. ابتدا به منظور بررسی نقش تعدیل‌کنندگی جنس، سن، تحصیلات، ساعات کار با اینترنت و وضعیت تأهل در مدل پژوهش، تحلیل‌های متفاوتی انجام گرفت که هیچکدام معنی‌دار نبود و تنها شاخص‌های برازش مدل را دچار ضعف می‌کرد؛ بدین ترتیب پس از اطمینان از عدم توان تعدیل‌گری متغیرهای جمعیت شناختی، مدل Yang به نحو مطلوبی برازش گردید. در این مطالعه از ۳۰۰ نفر گروه نمونه ۱۳۱ نفر (۴۵/۵ درصد) مرد و ۱۳۶ نفر (۴۷/۲ درصد) زن بودند و بقیه پاسخی به سؤال مربوط به جنسیت نداده بودند. میانگین سنی آزمودنی‌ها ۲۳/۹۹ (SD = ۶/۱۰۹ و دامنه ۵۶-۱۳) بود. از نظر وضعیت تأهل، ۱۷۶ نفر مجرد و ۸۰ نفر متأهل بودند و بقیه پاسخی به این سؤال نداده بودند. از نظر ساعات استفاده از اینترنت، ۲۰۲ نفر بین ۱ تا ۵ ساعت به طور روزمره، ۳۲ نفر بین ۶ تا ۱۰ ساعت، ۹ نفر بین ۱۱ تا ۱۵ ساعت، ۳ نفر کمتر از یک ساعت و ۴۲ نفر هم هر از چندگاهی از اینترنت استفاده می‌کردند. چنان که جدول ۱ نشان می‌دهد بالاترین میانگین مربوط به ویژگی‌های شخصیتی وظیفه شناسی و خوشایندی و از بین ابعاد کیفیت زندگی، مرتبط با کیفیت محیط بود.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیرها	شاخص آماری: میانگین	انحراف معیار
برون‌گرایی	۳۲/۱۳	۴/۸۴
وظیفه شناسی	۳۵/۲۵	۷/۳۰
خوشایندی	۳۵/۷۵	۵/۷۳
ثبات عاطفی	۲۷/۳۰	۵/۸۸
کیفیت جسمانی	۲۱/۵۰	۳/۵۷
کیفیت روانی	۱۹/۴۵	۲/۵۰
کیفیت روابط اجتماعی	۹/۹۵	۲/۱۲
کیفیت محیط	۲۴/۲۱	۳/۶۵
ساعات کار با اینترنت	۱/۲۵	۰/۵۹

یافته‌های جدول ۲ رابطه و ضریب همبستگی بین ویژگی‌های شخصیتی، کیفیت زندگی و وابستگی به اینترنت را نشان می‌دهد.

چنان که در جدول ۲ دیده می‌شود از بین ویژگی‌های شخصیتی، برون‌گرایی (r = -۰/۱۹۲)، وظیفه شناسی (r = -۰/۲۶۹) و خوشایندی (r = -۰/۳۴۳) با وابستگی به اینترنت دارای رابطه منفی و معنی‌دار (P < ۰/۰۱) بودند.

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-11-10]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1389.8.1.4.4]
www.mui.ac.ir

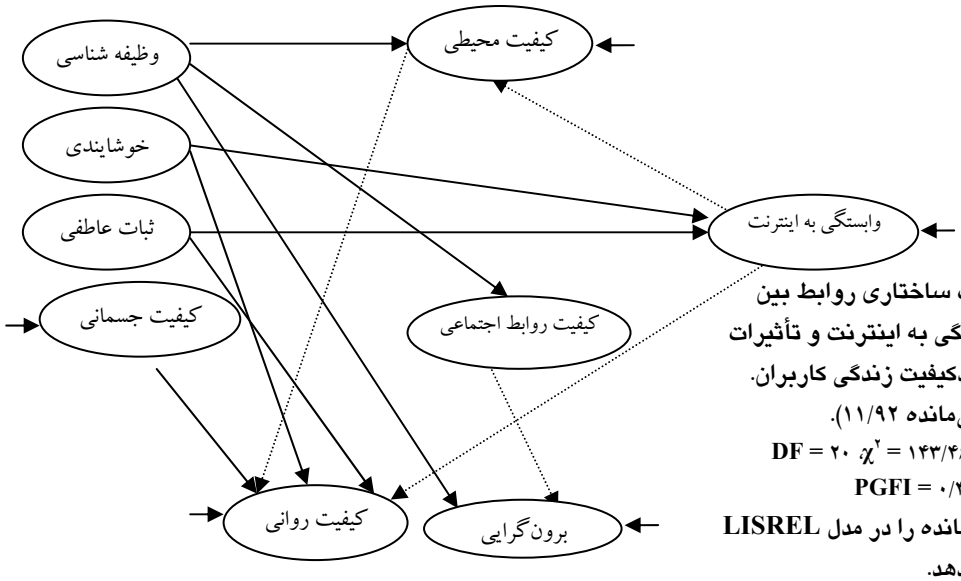
جدول ۲. ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

شاخص / متغیرها	وابستگی	ساعات کار با اینترنت	کیفیت محیط	کیفیت روابط اجتماعی	کیفیت روانی	کیفیت جسمانی	ثبات عاطفی	خوشایندی	وظیفه شناسی	برون‌گرایی
برون‌گرایی	-۰/۱۹۲**	۰/۰۶	۰/۱۸**	۰/۲۴**	۰/۱۳**	۰/۰۲	۰/۲۴**	۰/۲۹ **	۰/۲۱**	۱
وظیفه شناسی	-۰/۲۶۹**	-۰/۰۸	۰/۰۵	۰/۱۹**	۰/۱۴**	۰/۰۵	۰/۱۸**	۰/۳۷ **	۱	
خوشایندی	-۰/۳۴۳**	-۰/۰۶	-۰/۰۸	۰/۱۵**	۰/۰۵	-۰/۰۰۶	۰/۰۳	۱		
ثبات عاطفی	۰/۰۴۰	-۰/۰۶	۰/۱۴ *	۰/۱۹**	۰/۰۷	۰/۱۰	۱			
کیفیت جسمانی	۰/۰۰۳	۰/۰۶	۰/۴۳**	۰/۲۴**	۰/۲۸۳**	۱				
کیفیت روانی	-۰/۱۴۳*	-۰/۰۱	۰/۲۳۲**	۰/۳۲۶**	۱					
کیفیت روابط اجتماعی	-۰/۱۳۵*	-۰/۰۵	۰/۳۱**	۱						
کیفیت محیط	۰/۰۳۱	۰/۰۲	۱							
ساعات کار با اینترنت	۰/۲۲۱**	۱								
وابستگی به اینترنت	۱									

P < ۰/۰۵* **P < ۰/۰۱

حیطه‌های کیفیت زندگی نیز به صرف کیفیت روانی (r = -۰/۱۴۳) و کیفیت روابط اجتماعی (r = -۰/۱۳۵) با وابستگی به اینترنت رابطه منفی و معنی‌دار (**P** < ۰/۰۵) داشته‌اند، ولی ساعات کار (r = ۰/۲۲۱) با این متغیر دارای رابطه مثبت و معنی‌دار (P < ۰/۰۱) بوده است. همچنین برون‌گرایی با کیفیت محیط، کیفیت روابط اجتماعی و کیفیت روانی دارای رابطه مثبت و معنی‌دار بوده است. وظیفه شناسی نیز با کیفیت روابط اجتماعی و کیفیت روانی، خوشایندی با کیفیت روابط اجتماعی و ثبات عاطفی با کیفیت محیط رابطه مثبت و معنی‌دار داشته است؛ برای تعیین میزان تأثیر ویژگی‌های شخصیتی بر وابستگی به اینترنت و کیفیت زندگی کاربران و همچنین تأثیر وابستگی به اینترنت بر ابعاد کیفیت زندگی از مدل‌یابی معادلات ساختاری (SEM) استفاده شد که نمودار ۲ نوع تأثیرات متغیرها را بر یکدیگر نشان می‌دهد.

یکی از شاخص‌های برازندگی مدل شاخص نیکویی برازش (Goodness of fit index) است. این شاخص هر چه به یک نزدیک‌تر باشد بیانگر برازش بهتر مدل است که در مدل حاضر این شاخص ۰/۹۱ می‌باشد. بنابراین، می‌توان

نمودار ۲. مدل نهایی معادلات ساختاری روابط بین ویژگی‌های شخصیتی با وابستگی به اینترنت و تأثیرات وابستگی به اینترنت بر ابعادکیفیت زندگی کاربران.
(مقدار واریانس باقی‌مانده ۱۱/۹۲).
GFI = ۰/۹۱، P = ۰/۰۰۰، χ^2 = ۱۴۳/۴۶، DF = ۲۰
AGFI = ۰/۸۰، PGFI = ۰/۴۰
علامت ⟵ واریانس باقی‌مانده را در مدل LISREL نشان می‌دهد.

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-11-10]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1389.8.1.4.4]
www.mui.ac.ir

گفت که مدل دارای برازش خوبی است. شاخص دیگر Adjusted Goodness of Fit Index است که این شاخص شکل تصحیح یافته شاخص نیکویی برازش (GFI) می‌باشد، میزان این شاخص ۰/۸۰ است. این شاخص نیز همانند شاخص نیکویی برازش هر چه به یک نزدیک‌تر باشد، بیانگر برازش بهتر مدل است. شاخص دیگری که در این مدل محاسبه شد، شاخص Parsimony Goodness of Index (Fit) است که این نوع شاخص یک نوع شاخص GFI می‌باشد. با این تفاوت که در این شاخص میزان سادگی مدل نیز مورد توجه قرار می‌گیرد. بدین ترتیب در این شاخص درجه آزادی مدل مورد نظر با توجه به درجه آزادی یک مدل مستقل (خنثی) در نظر گرفته شد. شاخص PGFI هر چه به یک نزدیک‌تر باشد، بیانگر برازش بهتر مدل است. در مدل حاضر این شاخص ۰/۴۰ به دست آمد. در جدول ۳ اثرات متغیرها بر یکدیگر ارایه شده است (در مدل بالا خط نقطه چین نشانگر اثرات غیر مستقیم و خط پر رنگ نماینده اثرات مستقیم بود).

یافته‌های جدول ۳ حاکی از آن است که میزان تأثیر خوشایندی بر وابستگی به اینترنت و کیفیت روانی به ترتیب ۰/۶۵- و ۰/۰۱۷ و ثبات عاطفی بر وابستگی به اینترنت ۰/۰۲۹ به دست آمد که همگی معنی‌دار می‌باشد. میزان تأثیر

جدول ۳. اثرات مستقیم، غیر مستقیم و کلی ویژگی‌های شخصیتی، کیفیت زندگی و وابستگی به اینترنت.

روابط بین متغیرها	شاخص آماری	مقدار استاندارد	خطای استاندارد	مقدار T	R	نتیجه
وظیفه شناسی ← وابستگی		۰/۳۱	۰/۱۳	۰/۱۷	۰/۱۳	–
خوشایندی ← وابستگی		-۰/۶۵	۰/۱۴	-۴/۵۲	۰/۱۳	+
ثبات عاطفی ← وابستگی		۰/۰۲۹	۰/۱۱	-۲/۶۸	۰/۱۳	+
برون‌گرایی ← وابستگی		-۰/۱۸	۰/۱۶	-۱/۱۱	۰/۱۴	–
وظیفه شناسی ← کیفیت محیط		۰/۰۰۲۰	۰/۰۱۳	۲/۷۸	۰/۰۰۳۶	+
خوشایندی ← کیفیت محیط		۰/۰۰۴۱	۰/۰۱۰	۰/۴۱	۰/۰۰۳۶	–
ثبات عاطفی ← کیفیت محیط		۰/۰۳۷	۰/۰۰۴۹	۰/۴۰	۰/۰۰۳۶	_
وابستگی به اینترنت ⇠ کیفیت محیط		۰/۰۰۲۹	۰/۰۹۸	۵/۵۲	۰/۰۹۸	+
کیفیت محیط ← کیفیت روابط اجتماعی		۰/۵۴	۰/۰۱۵	۰/۲۰	۰/۰۹۸	–
وظیفه شناسی ← کیفیت روابط اجتماعی		۰/۰۰۵۳	۰/۰۲۱	۳/۲۱	۰/۰۳۸	+
خوشایندی ← کیفیت روابط اجتماعی		۰/۰۱۱	۰/۰۰۶۴	۱/۷۵	۰/۰۳۸	–
ثبات عاطفی ← کیفیت روابط اجتماعی		۰/۰۶۸	۰/۰۰۳۴	۱/۵۵	۰/۰۳۸	–
وابستگی به اینترنت ← کیفیت روابط اجتماعی		۰/۵۴	۰/۰۱۵	۰/۲۰	۰/۰۹۸	–
وظیفه شناسی ← کیفیت جسمانی		-۰/۰۰۰۲۶	۰/۰۰۰۳۷	۰/۰۵۲	۰/۰۰	–
خوشایندی ← کیفیت جسمانی		۰/۰۰۰۵۵	۰/۰۱۰۰	-۰/۰۵۵	۰/۰۰	–
ثبات عاطفی ← کیفیت جسمانی		۰/۰۰۰	۰/۰۰۴۷	-۰/۰۵۵	۰/۰۰	–
وابستگی به اینترنت ← کیفیت جسمانی		۰/۰۰۰۸۴	۰/۰۱۵	۰/۰۵۵	۰/۰۰	–
وظیفه شناسی ← کیفیت روانی		۰/۰۰۷۹	۰/۰۰۳۹	۰/۶۹	۰/۰۰۲۸	–
خوشایندی ← کیفیت روانی		۰/۰۱۷	۰/۰۰۷۷	۲/۱۴	۰/۰۰۲۸	+
ثبات عاطفی ← کیفیت روانی		۰/۰۰۲۷	۰/۰۰۴۴	۱/۸۰	۰/۰۰۲۸	–
وابستگی ⇠ کیفیت روانی		-۰/۰۲۵	۰/۰۳۹	۴/۰۷	۰/۰۹۱	+
کیفیت جسمانی ← کیفیت روانی		۰/۱۶	۰/۰۱۰	-۲/۴۸	۰/۰۹۱	+
کیفیت محیط ⇠ کیفیت روانی		۰/۰۸۹	۰/۰۳۸	۲/۳۱	۰/۰۹۱	+
وظیفه شناسی ← برون‌گرایی		۰/۰۰۲۸	۰/۰۱۴	۲/۵۱	۰/۰۹۱	+
خوشایندی ← برون‌گرایی		۰/۰۰۵۹	۰/۰۰۳۷	۱/۶۳	۰/۰۰۲۱	–
ثبات عاطفی ← برون‌گرایی		۰/۰۳۶	۰/۰۰۱۹	۱/۴۶	۰/۰۰۲۱	–
کیفیت روابط اجتماعی ⇠ برون‌گرایی		۰/۵۳	۰/۱۳	۴/۰۲	۰/۰۵۷	+
ویژگی‌های شخصیتی کل ← وابستگی به اینترنت		۰/۰۷۴	۱/۰۴	۶/۹۱	۰/۲۶	+
وابستگی به اینترنت ← کیفیت زندگی		۷/۲۰	-۶/۹۱	۰/۰۷۰	۰/۲۶	+

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-11-10]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1389.8.1.4.4]
www.mui.ac.ir

وظیفه شناسی بر کیفیت محیط، کیفیت روابط اجتماعی و برون‌گرایی به ترتیب ۰/۰۰۲، ۰/۰۰۵ و ۰/۰۰۳ بود که معنی‌دار می‌باشد. اثر مستقیم وابستگی به اینترنت بر کیفیت محیط و کیفیت روانی نیز به ترتیب ۰/۰۰۳ و ۰/۰۲۵- بود. اثر مستقیم کیفیت جسمانی بر کیفیت روانی ۰/۱۶، کیفیت محیط بر کیفیت روانی ۰/۰۸۹ و کیفیت اجتماعی بر برون‌گرایی ۰/۵۳ به دست آمد (در این جدول خطوط پر رنگ نماینده اثرات مستقیم و خطوط کم رنگ نماینده اثرات غیر مستقیم می‌باشد).

بحث و نتیجه‌گیری

هدف اصلی این پژوهش، تحلیل مسیر رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و وابستگی به اینترنت با کیفیت زندگی کاربران کافی‌نت‌های شهر اصفهان بود. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که بین برون‌گرایی، وظیفه شناسی، خوشایندی، کیفیت روابط اجتماعی و کیفیت روانی کاربران با وابستگی به اینترنت رابطه منفی و معنی‌دار وجود دارد؛ هر چند از بین ویژگی‌های شخصیتی، خوشایندی و از بین ابعاد کیفیت زندگی، کیفیت روانی از رابطه منفی نیرومندتری نسبت به بقیه ویژگی‌ها و ابعاد برخوردار بود. این نتایج با یافته‌های Yang و همکار (۶) همسو بود. تبیین احتمالی یافته فوق این است که افراد وابسته به اینترنت، تمایل کمتری به مراوده و ارتباط دارند. در واقع، وابستگی افراطی به اینترنت با جدا شدن فرد از دنیای واقعیت و کم تحرکی در ارتباط است و باعث کاهش شادکامی و تعاملات اجتماعی شده، ذهن کاربر را درگیر تخیلات ناکارامدی می‌کند که نتیجه‌ای جز افسردگی، اضطراب و انزوای اجتماعی به همراه ندارد؛ از این دیدگاه نیز این نتایج با یافته‌های سجادیان و نادی (۱۴) همخوان بود. روابط منفی کیفیت زندگی با وابستگی به اینترنت، گویای این مطلب است که هر چه کشش به سمت این وابستگی رفتار محور افزایش یابد، رضایت افراد از زندگی و کیفیت آن را کاهش می‌دهد. کیفیت زندگی، ارتباط گسترده‌ای با موارد احساسی افراد و بهداشت روانی آن‌ها دارد و به بیان حالت‌های روانی و جسمانی افراد و بیان تغییرات و توانایی‌های آن‌ها و حالت‌های رضایت‌مندی افراد از عملکردهای چندگانه تأثیرات زندگی می‌پردازد (۲۶). وابستگی به اینترنت همان طور که نتایج این پژوهش نیز نشان داد، قابلیت اثرگذاری منفی بر ابعاد کیفیت زندگی دارد. به علاوه برون‌گرایی، وظیفه شناسی و خوشایندی به عنوان سه ویژگی شخصیتی مهم، دارای ارتباطات منفی با وابستگی به اینترنت بودند که این نتایج به طور غیر مستقیم و مستقیم با روابط وابستگی به اینترنت و کیفیت زندگی مرتبط شده است. این یافته همچنین با نتایج بررسی‌های Leung و همکار (۲۷) همسو بود. در زمینه ارتباطات بین ویژگی‌های شخصیتی و ابعاد کیفیت زندگی نیز برون‌گرایی با کیفیت محیطی، روابط اجتماعی و روانی کیفیت زندگی رابطه مثبت داشت و قوی‌ترین رابطه نیز مربوط به بعد روابط اجتماعی کیفیت بود. وظیفه شناسی نیز با ابعاد روابط اجتماعی و روانی کیفیت زندگی رابطه داشت که رابطه بین روابط اجتماعی کیفیت زندگی با وظیفه شناسی بسیار نیرومندتر از بعد روانی کیفیت بود. همچنین خوشایندی نیز تنها با بعد روابط اجتماعی کیفیت زندگی رابطه مثبت داشت؛ به علاوه ثبات عاطفی با کیفیت زندگی در ابعاد محیطی و روابط اجتماعی مرتبط بود که نتایج از نیرومندی بیشتر رابطه با بعد کیفیت روابط اجتماعی حکایت داشت. این یافته‌ها نیز در سطح کلی با یافته‌های Van der Aa و همکاران (۸) و Landers و همکار (۹) هم‌راستا بود. وابستگی به اینترنت به عنوان سازه‌ای که مشتمل بر سطوح روان‌شناختی، عاطفی و جسمانی است، برای درگیر کردن فرد در اختلالات روانی ظرفیت بسیار بالایی دارد؛ به علاوه می‌تواند مشکلات و عوارض بدنی و همچنین پیچیدگی‌ها و مشکلات ارتباطی را در خانواده برای فرد به وجود آورد (۱۲). یکی دیگر از نتایج نیرومند این پژوهش مربوط به ارتباط مثبت ویژگی شخصیتی خوشایندی با کیفیت روابط اجتماعی و رابطه منفی آن با وابستگی به اینترنت بود. بررسی‌ها نشان می‌دهد که افراد دارای ویژگی خوشایندی بالا دارای حس کنجکاوی، یاری‌رسانی، فداکاری، درست‌کاری و از خودگذشتگی هستند که این رابطه منفی علاوه بر تحت تأثیر قرار دادن کیفیت

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-11-10]
[DOR: 20.1001.1.17352029.1389.8.1.4.4]
www.mui.ac.ir

روابط، در واقع صفات طرح شده در بالا را معکوس می‌کند؛ بدین معنی که هرچه فرد بیشتر وابسته شود، ویژگی خوشایندی در او ضعیف‌تر خواهد شد و به این لحاظ نتایج ما با پژوهش Landers و همکار (۹) همخوان بود. بنابراین، به منظور ارتقای کیفیت زندگی کاربران لازم است از ساعات کار با اینترنت آن‌ها کاسته شود؛ این واقعیت زمانی ملموس‌تر می‌گردد که به ارتباط حاصل از وابستگی به اینترنت و ساعات کار با آن بیشتر توجه شود. این یافته با نتایج پژوهش Van der Aa و همکاران (۸) همخوان بود. نکته جالب در نتایج همبستگی مثبت ارتباط بین ثبات عاطفی با وابستگی به اینترنت بود که با یافته‌های نادی و همکاران (۱) ناهمسوست. در حقیقت احساسات پنهان، رفتار ناشناخته و تمایل به پنهان نگهداشتن هویت از ویژگی‌های عمده کاربران وابسته به اینترنت بود که علاوه بر به مخاطره افتادن سلامت هیجانی و ثبات عاطفی، در ابعادی همچون مسؤولیت‌پذیری نیز از سلامت کمتری برخوردارند. این وضعیت در بسیاری از مطالعات نیز مورد تأیید قرار گرفته است (۱۲، ۱۱) که البته در این پژوهش تأیید نشد. یافته‌های پژوهش در باب مدل نظری (مفهومی) مبین تأیید مدل و نظریه زیربنایی آن بود که این یافته نیز با نتایج پژوهش Yang و همکار همخوان بود (۶). ویژگی‌های خاص این مدل به گونه‌ای بود که ویژگی‌های شخصیتی بر روی وابستگی به اینترنت و کیفیت زندگی و وابستگی به اینترنت بر روی کیفیت زندگی مؤثر بود. در این مدل یازده تأثیر به دست آمد که با مدل کلی پیشنهادی پژوهش همسو بود. گرچه این مدل در سطح خاص ویژگی‌ها و ابعاد کیفیت سنجش شد، اما تأثیر مستقیم و منفی ویژگی‌های شخصیتی خوشایندی و ثبات عاطفی بر وابستگی و اثرات غیر مستقیم وابستگی بر کیفیت محیطی و روانی از مهم‌ترین نتایج این مدل بود. یافته‌های فوق نگرش نوینی را در ارتباط با همبسته‌های سه متغیر حاضر در مدل ایجاد نمود؛ این که با کاهش نسبت وابستگی با استناد به پیشایندهای آن یعنی خوشایندی و ثبات عاطفی می‌توان کیفیت زندگی کاربران را در بعد محیطی، روانی بهبود بخشید. گرچه نوع تأثیرات متفاوت بود و در ظاهر کیفیت روانی، تحت تأثیر منفی این وابستگی بود اما چنانچه اثر متغیرهایی چون ثبات عاطفی، به عنوان یک ویژگی شخصیتی در افراد وابسته تقویت گردد، می‌توان از تأثیرات منفی وابستگی بر کیفیت روانی کاربران کاست؛ هرچند نباید از تأثیرات غیر مستقیم وابستگی از طریق کیفیت محیطی غافل شد. انزوا و افت تحرک به دلیل نشستن‌های طولانی مدت در پشت کامپیوتر و بی‌توجهی به فضای اطراف زندگی از مهم‌ترین اثرات وابستگی بود. لازم به ذکر است که در این راستا می‌توان با افزایش ضریب تأثیر ویژگی وظیفه شناسی، اثرات منفی وابستگی بر کیفیت محیطی را تعدیل نمود. با وجود این که پژوهش حاضر از لحاظ به کارگیری ابزارها، روش و زیر بنای نظری دارای نوآوری و ابتکار بود، اما با محدودیت‌های خاصی نیز مواجه گردید. اول آن که این پژوهش تنها بر روی کاربران کافی‌نت‌های شهر اصفهان انجام گرفت؛ بنابراین نمی‌توان در خصوص تعمیم نتایج به کل کاربران اینترنت استان اصفهان اظهار نظر کرد. لذا پیشنهاد می‌گردد در پژوهش‌های آتی، مدل حاصل از این پژوهش در ارتباط با کل کاربران استان اصفهان بررسی گردد تا تفاوت‌های فرهنگی، نژادی و اجتماعی نیز مورد بررسی قرار گیرد؛ به خصوص این که استان اصفهان دارای یک بافت اجتماعی متنوع می‌باشد. دوم، در این پژوهش تأثیر متغیرهای جمعیت شناختی در روابط بین متغیرها مورد بررسی قرار نگرفت، به همین دلیل توصیه می‌شود که در پژوهش‌های بعدی با در نظر گرفتن متغیرهای جمعیت شناختی و با افزایش حجم نمونه به سطح پیچیدگی مدل معادلات ساختاری افزوده شود تا اثرات احتمالی این متغیرها آشکار گردد. در نهایت، با عنایت به این که وابستگی به اینترنت ابعاد روانی کیفیت زندگی انسان را تحت تأثیر قرار می‌دهد، پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده ابتدا کیفیت زندگی افراد وابسته سنجیده شود و سپس با متغیرهای پیش‌آیند یا پس‌آیند روابط بررسی گردد.

سپاسگزاری

بدین‌وسیله از بنیاد ملی نخبگان و دانشجویانی که ما را در این پژوهش یاری نمودند، تشکر و قدردانی می‌شود.

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-11-10]

[DOR: 20.1001.1.17352029.1389.8.1.4.4]

www.mui.ac.ir

References

1. Nadi MA, Atashpour H, Kazemi E, Afsharzadeh F. The relationship between mental health with amount of internet usage in adolescence users in Isfahan city. Proceeding of the National seminar of Technology, communication and mental health. Isfahan Medical Sciences University. 2006; p. 64-6. [In Persian].
2. Vizsheffer F. Amount of internet addiction in coffe-nets users of Lar city. Journal of Mental Health Principle 2006; 7(25-26): 27-33. [In Persian].
3. Davis RA. A cognitive-behavioral model of pathological Internet use. Computers in Human Behavior 2001; 17(2): 187-95.
4. Douglas A, Mills J, Niang M, Stepchenkova S, Byund S, Ruffini C, et al. Internet addiction: Meta-synthesis of qualitative research for the decade 1996-2006. Computers in Human Behavior 2008; 24(6): 3027-44.
5. Shapira N, Lessig M, Goldsmith T, Szabo S, Lazoritz M, Gold M et al. Problematic Internet use: Proposed classification and diagnostic criteria. Depression and Anxiety 2003; 17(4): 207-16.
6. Yang SC, Tung CJ. Comparison of Internet addicts and non-addicts in Taiwanese high school. Computers in Human Behavior 2007; 23(1): 79-96.
7. Ridings CM, Gefen D. Virtual community attraction: Why people hang out online. JCMC 2004; 10(1): Article 4.
8. Van der Aa N, Overbeek G, Engels RCME, Scholte RHJ, Meerkerk GJ, Van den Eijnden RJJM. Daily and compulsive internet use and well-being in adolescence: A diathesis-stress model based on big five personality traits. Journal of Youth and Adolescence 2009; 38(6): 765-76.
9. Landers RN, Lounsbury JW. An investigation of big five and narrow personality traits in relation to internet usage. Computers in Human Behavior 2006; 22(2): 283-93.
10. Kraut R, Kiesler S, Boneva B, Cummings J, Helgeson V ,Crawford A. Internet paradox revisited [Electronic version]. Journal of Social Issues 2002; 58: 49-74.
11. Mashayekh M, Borjali A. The relationship between alone feeling with kind of use from internet in a group of high school students. Journal of Cognitive Science 2005; 5(1): 39-44.
12. Nadi MA, Sajjadiyan I. The relationship between mental profile and amount of internet usage with demographic traits users. Proceeding of the first national seminar of technology, communication and mental health. 2006 June 22-23; Isfahan, Iran; Isfahan: Isfahan University of Medical Sciences; 2006. p. 66-7. [In Persian].
13. Meerkerk GJ, Van den Eijnden RJJM, Vermulst AA, Garretsen HFL. The relationship between personality, psychosocial well-being, and compulsive Internet use. The Internet as Cyber Prozac 2009. [Unpublished].
14. Sajjadiyan I, Nadi MA. The relationship between depression and social isolation of adolescence users with amount of internet use. Journal of Behavioural Sciences 2006; 4(1-2): 33-8. [In Persian].
15. Colley A, Maltby J. Impact of the Internet on our lives: Male and female personal perspectives. Computers in Human Behavior 2008; 24(5): 2005-13.
16. Van den Eijnden RJJM, Meerkerk GJ, Vermulst AA, Sijkerman R, Engels RCME, Utger CME. Online communication, compulsive Internet use, and psychosocial well-being among adolescents. A longitudinal Study Developmental Psychology 2008; 44(3): 655-65.
17. Ybarra ML, Alexander C, Mitchell KJ. Depressive symptomatology, youth Internet use, and online interactions: A national survey. The Journal of Adolescent Health 2005; 36(1): 9-18.
18. Li H, Wang J, Wang L. A Survey on the Generalized Problematic Internet Use in Chinese College Students and its Relations to Stressful Life Events and Coping Style. International Journal of Mental Health and Addiction 2009; 7(2): 333-46.
19. Bove L, Mitzifiris B. Personality traits and the process of store loyalty in a transactional prone context. Journal of Services Marketing 2007; 21(7): 507-19.
20. Langford PH. A one-minute measure of the Big Five? Evaluating and abridging Shafer's (1999a) Big Five markers. Personality and Individual Differences 2003; 35(5): 1127-40.
21. Mohamadi M. The relationship between the female students loyalty to im1nongovernmental schools with the trust, commitment, satisfaction and their personality traits in Isfahan city. [MSc Thesis]. Isfahan: Khorasgan Branch, The Islamic Azad University; 2009. [In Persian].
22. Trompenaars FJ, Masthoff Ed, Van Heck Gl, Hodiamont PP, De Veries J. Content validity, construct validity, and reliability of the WHOQOL-Brief in a population of Dutch adult psychiatric outpatients. Quality of Life Research 2005; 14(1): 151-60.

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-11-10]

[DOR: 20.1001.1.17352029.1389.8.1.4.4]

www.mui.ac.ir

23. Nejat S, Montazeri A, Halakoei Naeini K, Mohammad K, Majdzadeh SR. Standardization of WHOQOL-Brief: Translation and measurement of Iranian type. Journal of School of Public Health and Institute of Public Health Researches 2007; 4(4): 1-12. [In Persian].
24. Kim EJ, Namkoong K, Ku T, Kim SJ. The relationship between online game addiction and aggression, self-control and narcissistic personality traits. European Psychiatry 2007; 23(3): 212-8.
25. Dargahy H, Razavi SM. Internet addiction and effective factors on people. Journal of Payesh 2007; 6(3): 265-72.
26. Ayatolahi MT, Rafiei M. The study of quality of life between Arak Azad University personal in 2004. Journal of Mental Health Principle 2004; 6(21-22): 63-70. [In Persian].
27. Leung L, Lee PSN. Multiple determinants of life quality: the roles of internet activities, use of new media, social support, and leisure activities. Telematics and Informatics 2005; 22(3): 161-80.

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-11-10]

[DOR: 20.1001.1.17352029.1389.8.1.4.4]

www.mui.ac.ir

Path analysis of relationship between personality traits and internet addiction with quality of life of internet users in Isfahan city

Nadi MA[1], Sajjadian I[2]

Abstract

Aim and Background: The topic of Internet Addiction has continued to be hotly debated in the research discussion list. This study aimed to explore the path analysis of relationship between personality traits and internet addiction with quality of life and with internet addiction of users in reliable Coffee-nets in Isfahan city.

Method and Materials: In this correlation research, the target population included all of users in Coffee-nets of Isfahan. With the use of multistage cluster sampling, 300 Coffee-net users were selected. Instruments used in this research were: Yang addiction of internet (1999) and WHOQOL-BREF (2005) and short version of personality traits (NEO-PI) (2005). Data were analyzed using Pearson correlation coefficient and path analysis by $LISREL_{8.5}$.

Findings: Total internet addiction was negatively related to three of the Big Four traits; extroversion, conscientiousness, and agreeableness ($P < 0.01$). Finally conceptual framework was drawn by $LISERE_{8.5}$. GFI test confirmed the conceptual framework factors and their interaction and correlation by calculating GFI (GFI = 0.91).

Conclusions: The results indicated that conceptual framework was confirmed. It was found that personality traits significantly influence users' internet addictions and quality of life; and internet addiction significantly impacts users' quality of life.

Keywords: personality traits, internet addiction, quality of life.

Type of article: Research

Received: 27.05.2009 *Accepted: 27.02.2010*

1. Assistant Professor, Department of Educational Science, Khorasgan Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran. (Corresponding Author) E-mail: mnadi.khuisf.ac.ir

2. PhD Student of Psychology, Khorasgan Branch, Islamic Azad University, Membership of Young Researchers Club and National Talents Association, Isfahan, Iran.

[Downloaded from rbs.mui.ac.ir on 2026-11-10]

[DOR: 20.1001.1.17352029.1389.8.1.4.4]

www.mui.ac.ir